

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput IV. Sexaginta quinque propositiones, christianam disciplinam
relaxantes, per Innocentium XI. condemnatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

hibendas, sicut eas damnat & prohibet: ita ut quicumque illas aut conjunctim aut divisim docuerit, defenderit, ediderit, aut de eis etiam disputativè, publicè aut privatim tractaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi à pro tempore existente Romano Pontifice absolvi. Insuper districtè in virtute S. Obedientiæ, & sub interminatione divini judicii prohibet omnibus Christi fidelibus, cujuscumque conditionis, dignitatis ac status, etiam speciali, & specialissimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad praxim deducant.

31. Feriâ quintâ die 18. Martii 1666. in Congregatione Generali sanctæ Romanæ & Universalis Inquisitionis coram eodem Sanctissimo D. N. &c.

Sanctissimus D. N. post latum decretum die 24. Septembris proximè elapsi, quo viginti octo propositiones damnatæ fuerunt, examinatis sedulò & accuratè usque ad hanc diem infrascriptis aliis, quadragesimum quintum numerum implentibus, per plures in sacra Theologia Magistros, ac per Eminentissimos ac Reverendissimos DD. Cardinales adversus hæreticam pravitatem Generales Inquisitores, eorum suffragia sigillatim super unaquaque istarum audivit.

29. In die jejunii qui sæpiùs quid modicum comedit, etsi notabilem quantitatem in fine comederit, non frangit jejunium.

30. Omnes officiales qui in republica corporaliter laborant, sunt excusati ab obligatione jejunii, nec debent se certificare, an labor sit compatibilis cum jejunio.

31. Excusantur absolutè à præcepto jejunii omnes illi, qui iter agunt equitando, utcumque iter agant, etiam si iter necessarium non sit, & etiam si iter unius diei conficiant.

32. Non est evidens, quòd consuetudo comedendi ova & lactinia in Quadragesima obliget.

33. Restitutio fructuum, ob omissionem Horarum, suppleri potest per quascumque elemosinas quas antea Beneficiarius de fructibus Beneficii sui fecerit.

34. In die Palmarum recitans Officium Paschale, satisfacit præcepto.

35. Unico Officio potest quis satisfacere duplici præcepto, pro die præsentis & crastinò.

36. Regulares possunt in foro conscientie uti privilegiis suis, quæ sunt expressè revocata per Concilium Tridentinum.

37. Indulgentiæ concessæ Regularibus, & revocatæ à Paulo V. hodie sunt revalidatæ.

38. Mandatum Tridentinè, factum Sacerdoti sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali, confitendi quamprimum, est consilium, non præceptum.

39. Illa particula, *quamprimum*, intelligitur, cum Sacerdos suo tempore confitebitur.

40. Est probabilis opinio quæ dicit, esse tantum veniale osculum habitum ob delectationem carnalem & sensibilem, quæ ex osculo oritur, secluso periculo consensus ulterioris, & pollutionis.

41. Non est obligandus concubinarius ad ejiciendam concubinam, si hæc nimis utilis esset ad oblectamentum concubinarii, vulgo *regalo*; dum deficiente illo nimis ægrè ageret vitam, & aliæ epulæ tædiò magno concubinarium afficerent, & alia famula nimis difficilè inveniretur.

42. Licitum est mutuanti, aliquid ultra fortem exigere, si se obliget ad non repetendam fortem usque ad certum tempus.

43. Annuum legatum pro anima relictum non durat plusquam per decem annos.

44. Quoad forum conscientie, reo correcto, ejusque contumaciâ cessante, cessant censurae.

45. Libri prohibiti, donec expurgentur, possunt retineri, usque dum adhibitâ diligentia corrigantur.

Quibus maturè pensatis, idem Sanctissimus statuit ac decrevit, prædictas propositiones, & unamquamque illarum, ut minimùm, tamquam scandalosas, esse damnandas & prohibendas, sicut eas damnat & prohibet. Ita ut quicumque illas aut conjunctim aut divisim docuerit, defenderit, ediderit, aut de eis etiam disputativè, publicè aut privatim tractaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi à pro tempore existente Romano Pontifice absolvi.

Insuper districtè in virtute S. Obedientiæ, & sub interminatione divini judicii prohibet omnibus Christi fidelibus, cujuscumque conditionis, dignitatis, ac status, etiam speciali & specialissimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad praxim deducant.

CAPUT IV.

Sexaginta quinque propositiones, christianam disciplinam relaxantes, per Innocentium XI. condemnatae.

Feriâ quintâ die 11. Martii 1679. in generali Congregatione S. Romanæ & Universalis Inquisitionis coram Innocentio XI. Decretum emanavit tenoris sequentis.

Sanctissimus D. N. Innocentius Papa XI. prædictus, ovium sibi à Deo creditarum salutè sedulò incumbens, & salubre opus in segregandis noxiis doctrinarum pascuis ab innoxiiis, à fel. record. Alexandro VII. Prædecessore suo inchoatum prosequi volens, plurimas propositiones, partim ex diversis, vel libris, vel thesibus seu scriptis excerptas, & partim noviter adinventas, Theologorum plurium examini,

mini, & deinde Eminentissimis ac Reverendissimis DD. Cardinalibus contra hereticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus subjecit. Quibus propositionibus sedulo & accuratè sapientius discussis, eorundem Eminentissimorum Cardinalium & Theologorum votis, per Sanctitatem Suam auditis: idem Sanctissimus D. N. re postea maturè consideratâ, statuit & decrevit pro nunc sequentes propositiones, & unamquamque ipsarum, sicut jacent, ut minimum tamquam scandalosâs, & in praxi perniciosâs, esse damnandas & prohibendas, sicut eas damnat, & prohibet. Non intendens tamen Sanctitas Sua per hoc Decretum alias propositiones, in ipso non expressas, & Sanctitati suæ quomodolibet, & ex quacumque parte exhibitâs vel exhibendas, ullatenus approbare.

1. Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id veret lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi; hinc sententiâ probabilis tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis aut Episcopalis.

2. Probabiliter existimo, Judicem posse judicare juxta opinionem etiam minus probabilem.

3. Generatim dum probabilitate, sive intrinsecâ, sive extrinsecâ, quantumvis tenui, modò à probabilitatis finibus non exeat, confissi aliquid agimus, semper prudenter agimus.

4. Ab infidelitate excusabitur infidelis non credens, ductus opinione minus probabili.

5. An peccet mortaliter, qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret, condemnare non audemus.

6. Probabile est, ne singulis quidem quinquenniis per se obligate præceptum charitatis erga Deum.

7. Tunc solum obligat, quando tenemur justificari, & non habemus aliam viam, quâ justificari possumus.

8. Comedere & bibere usque ad satietatem, ob solam voluptatem, non est peccatum, modò non obstat valetudini, quia licitè potest appetitus naturalis suis actibus frui.

9. Opus conjugii, ob solam voluptatem exercitum, omni penitus caret culpâ, ac defectu veniali.

10. Non tenemur proximum diligere actu interno & formali.

11. Præcepto proximum diligendi satisfactum possumus per solos actus externos.

12. Vix in secularibus invenies, etiam in Regibus, superfluum statui. Et ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui.

13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alicujus tritari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere & desiderare; non quidem ex displicentia personæ, sed ob aliquod temporale emolumentum.

14. Licitum est absoluto desiderio cupere mortem patris, non quidem ut malum patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis hæreditas.

15. Licitum est filio gaudere de parricidio parentis à se in ebrietate perpetrato, propter ingentes divitias inde ex hæreditate consecutas.

16. Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se.

17. Satis est actum fidei semel in vita elicere.

18. Si à potestate publica quis interrogetur, fidem ingenue confiteri, ut Deo, & fidei gloriosum confuso; tacere, ut peccaminosum per se non damno.

19. Voluntas non potest efficere, ut assensus fidei in seipso sit magis firmus, quam mereatur pondus rationum ad assensum impellentium.

20. Hinc potest quis prudenter repudiare assensum, quem habebat supernaturalem.

21. Assensus fidei supernaturalis, & utilis ad salutem, stat cum notitia solum probabili revelationis, imò cum formidine, quâ quis formidet, ne non sit locutus Deus.

22. Nonnisi fides unius Dei necessaria videtur necessitate mediæ, non autem explicita remuneratoris.

23. Fides late dicta, ex testimonio creaturarum, similive motivo, ad justificationem sufficit.

24. Vocare Deum in testem mendacii levis; non est tanta irreverentia, propter quam veliaut possit hominem damnare.

25. Cum causa licitum est jurare, sine animo jurandi, sive res sit levis, sive gravis.

26. Si quis, vel solus, vel coram aliis, sive interrogatus, sive propria sponte, sive recreationis causâ, sive quocumque alio fine juret, se non fecisse aliquid, quod reverâ fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quodvis aliud additum verum, reverâ non mentitur, nec est perjurus.

27. Causa justa utendi his amphibologiis est, quoties id necessarium aut utile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita ut veritatis occultatio censeatur tunc expediens & studiosa.

28. Qui mediante commendatione, vel munere, ad Magistratum, vel Officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali præstare juramentum, quod de mandato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.

29. Urgens merus gravis est causa justa Sacramentorum administrationem simulandi.

30. Fas est viro honorato occidere invasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hæc ignominia vitari nequit; idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuste percutiat, & post impactam alapam, vel ictum fustis, fugiat.

31. Regulariter possum occidere furem pro conservatione unius aurei.
32. Non solum licitum est defendere defensione occisiva, quae actu possidemus, sed etiam ad quae jus inchoatum habemus, & quae nos possessuros speramus.
33. Licitum est, tam haeredi, quam legatario, contra injuste impediendum, ne vel haereditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere, sicut & jus habenti in cathedra, vel praebendam, contra eorum possessionem injuste impediendum.
34. Licet procurare abortum ante animationem foetus, ne puella deprehensa gravida occidatur aut infametur.
35. Videtur probabile, omnem foetum, quamdiu in utero est, carere anima rationali, & tunc primum incipere eandem habere, cum paritur; ac consequenter dicendum erit, in nullo abortu homicidium committi.
36. Permissum est furari, non solum in extrema necessitate, sed etiam in gravi.
37. Famuli & famulae domesticae possunt occulte heris suis surripere, ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario, quod recipiant.
38. Non tenetur quis, sub poena peccati mortalis, restituere quod ablatum est per pauca furta, quantumcumque sit magna summa totalis.
39. Qui alium movet aut inducit ad inferendum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem istius damni illati.
40. Contractus *mohatra* licitus est, etiam respectu ejusdem personae, & cum contractu retrovenditionis praeviae inito, cum intentione lucri.
41. Cum numerata pecunia pretiosior sit numeranda, & nullus sit qui non majoris faciat pecuniam praesentem quam futuram, potest creditor aliquid ultra sortem a mutuatario exigere, & eo titulo ab usura excusari.
42. Usura non est, dum ultra sortem aliquid exigitur, tamquam ex benevolentia & gratitudine debitum, sed solum si exigatur tamquam ex justitia debitum.
43. Quidni non nisi veniale sit, detrahentis auctoritatem magnam, sibi noxiam, falso crimine elidere?
44. Probabile est non peccare mortaliter, qui imponit falsum crimen alicui, ut suam justitiam & honorem defendat. Et si hoc non sit probabile, vix ulla erit opinio probabilis in Theologia.
45. Dare temporale pro spirituali, non est simonia, quando temporale non datur tamquam pretium, sed dumtaxat tamquam morivum conferendi vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spirituali, aut e contra.
46. Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale, imò etiamsi sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud pluris aestimetur, quam res spiritualis.
47. Cum dixit Concilium Tridentinum; eos, alienis peccatis communicantes, mortaliter peccare, qui, nisi quos digniores & Ecclesiae magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent; Concilium, vel primò videtur per hoc *digniores* non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum, sumpto comparativo pro positivo; vel secundò, locutione minus propria ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos; vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus.
48. Tam clarum videtur, fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, & solum esse malam, quia interdicta, ut contrarium omnino rationi dissonum videatur.
49. Mollities jure naturae prohibita non est. Unde si Deus eam non interdixisset, saepe esset bona, & aliquando obligatoria sub mortali.
50. Copula cum conjugata, consentiente marito, non est adulterium, adedque sufficit in Confessione dicere, se esse fornicatum.
51. Famulus, qui submissis humeris scienter adjuvat herum suum ascendere per fenestras, ad stuprandam virginem; & multoties eidem subtervit deferendo scalam, aperiendo januam, aut quid simile cooperando, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta ne à domino malè tractetur, ne torvis oculis aspiciatur, ne domo expellatur.
52. Praeceptum servandi festa, non obligat sub mortali, seposito scandalo, modò absque contemptu.
53. Satisfacit praeepto Ecclesiae, de audiendo Sacro, qui duas ejus partes, imò quatuor simul à diversis Celebrantibus audit.
54. Qui non potest recitare Matutinum & Laudes, potest autem reliquas Horas, ad nihil tenetur: quia major pars trahit ad se minorem.
55. Praecepto Communionis annuae satisfacit per sacrilegam Corporis Domini manducationem.
56. Frequens Confessio & Communio, etiam in his qui gentiliter vivunt, est nota praedestinationis.
57. Probabile est sufficere attritionem naturalem, modò honestam.
58. Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem.
59. Licet sacramentaliter absolvere dimidia tate tantum confessos, ratione magni concursus poenitentium, qualis v. g. potest contingere in die magna alicujus festivitatis, aut indulgentiae.
60. Poenitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturae, aut Ecclesiae, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, dummodo ore proferat se dolere, & proponere emendationem.
61. Potest aliquando absolvi, qui in proxima peccandi occasione versatur, quam potest & non vult omittere, quin imò directè & ex proposito quaerit, aut ei se ingerit.

62. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis aut honesta non fugiendi occurrit.

63. Licitum est querere directè occasionem proximam peccandi, pro bono spirituali vel temporali nostro, vel proximi.

64. Absolutionis est capax homo, quantumvis labore ignorantia mysteriorum fidei, & etiam si per negligentiam, etiam culpabilem, nesciat mysterium sanctissimæ Trinitatis, & Incarnationis Domini Jesu Christi.

65. Sufficit illa mysteria semel credidisse.

34. Quicumque autem, cujuscvis conditionis, status & dignitatis, illas, vel illarum aliquam, conjunctim vel divisim, defenderit, vel ediderit, vel de eis disputativè, publicè aut privatim tractaverit, vel prædicaverit, nisi forsitan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem latæ sententiæ, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi pro tempore existente Romano Pontifice absolvi. Insuper districtè in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub interminatione divini Judicii prohibet omnibus Christi fidelibus, cujuscumque conditionis, dignitatis & status, etiam speciali & specialissimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad praxim deducant.

35. Tandem ut ab injuriolis contentionibus Doctores, seu Scholastici, aut alii impofterum se abstineant, & ut paci & charitati consulatur, idem Sanctissimus in virtute sanctæ Obedientiæ, eis præcipit, ut tam in libris imprimendis, & manuscriptis, quam in thesibus, disputationibus ac prædicationibus, caveant ab omni censura, & notâ; necnon à quibuscumque convitiis contra eas propositiones, quæ adhuc inter Catholicos hinc inde controversantur, donec à S. Sede recognita, super ipsidem propositionibus judicium proferatur.

CAPUT V.

Doctrina Facultatis Theologica Lovaniensis, propositionibus per Decretum S. D. N. Innocentii XI. condemnatis opposita, à Deputatis ejusdem Facultatis, eodem S. D. N. ad examen prop' sita, Apostolicoque ipsius judicio submissa, sed post longissimum examen, summaque in illam præp'entium adversariorum molimina, ab omni censura prohibitioneque libera.

36. Notum est universo Orbi & Urbi 65. propositiones, capite præcedenti recensitas, à S. D. N. Innocentio XI. condemnatas fuisse ad instantiam Deputatorum Facultatis Theologica Lovaniensis, quæ ipsos eum in finem Romam ablegaverat, easdemque propositiones, per eisdem Deputatos, coram eodem sanctissimo Domino in facie totius Ecclesiæ improbarat, & non solum declararat alienas à doctrina sua, sed & S. Sedi detulerat, tamquam Moralis Christianæ corrupelas. Quod ut effi-

cacius præstaret, doctrinam propositionibus illis oppositam, quam se profiteri declaravit, ejusdem Apostolicæ Sedis judicio submisit, illudque examen idem Sanctiss. Dominus Eminentissimis Cardinalibus, per universam Christianam Rempubicam Generalibus Inquisitoribus commisit, adversariis interim Facultatis, per diversa ad id oblata Memorialia, perque editum Librum (cui titulus, *Doctrina Theologica per Belgium manans ex Academia Lovaniensi ab anno 1644. ad informandam S. Sedem, in partes, seu specimina quatuor digesta*) necnon per potentissimos amicos suos, nullum lapidem non moventibus; quo & Facultatis doctrina condemnaretur, & opposita doctrina (sexaginta quinque propositionibus illis comprehensa) à damnatione per Lovanienses sollicitatâ subduceretur, prout fidem faciunt (inter alia) Liber proximè allegatus, & (præter Memorialia plurima sanctissimo Domino oblata) famosum quoddam Memoriale, Sux Catholicæ Majestati etidem in finem præsentatum; in quo non sola Facultas Theologica Lovaniensis, sed & Canonici Præmonstratenses, Dominicani, Augustiniani, Carmelitæ discalceati, Capucini, &c. damnatæ in Jansenio doctrinæ rei perhibentur, his verbis: *Multa sunt in Belgio Religiones, quæ se à Jansenismo intactas conservant. Unam idem de Præmonstratensibus S. Norberti affirmare liceat: nota est omnibus infectio majoris parvis Monasteriorum hujus Instituti. ... in duabus sacris Familis SS. Augustini & Dominici, vix dabitur grandioris notæ Theologus qui... se Anni Janseniam profiteri ausu. ... Capucinatorum Belgicorum Religio mansisse in duas factiones dividitur, unam Jansenistarum, quam juniores constitunt... nec ab hoc contagio Ordo Carmelitarum discalceatorum in Belgio purus exstet, &c.*

In alio etiam Memoriali anno 1698. eidem Majestati oblato, primariæ Dignitatis Ecclesiasticæ & secularis viri, tam Hispani, quam Belgæ pariter traducuntur. Sed in quo fundata est illa criminatio? in eo quod Religiosi illi in materia Gratiæ & morum, doctrinam profitentur doctrinæ Memorialistarum adversam. Idè ergo (si Superis placet) in Memoriali illo traducuntur ut Jansenistæ. Quâ veritate? quâ justitiâ? quâ charitate? Videant an charitate moveantur, quibus solemne est omnes sibi in materia Gratiæ & morum adversos Jansenismi insimulare, sciantque habere se in istis adversarios, quibus nihil cum Jansenio commune.

Sed quis tandem successus illarum criminatum, Memorialium, Librorum, totque & tantorum moliminum? causa quidem fuere longioris, accuratiorisque examinis, tam doctrinæ Lovaniensium, quam 65. propositionum. Sed post exactissimè discussa specimina, Memorialiaque omnia, sexaginta quinque propositiones quidem, tamquam perniciose scandalosæque, condemnatæ sunt: sed Facultatis Lovaniensis doctrina (sanctissimo Domino